

Bijlage 8 Zelf aan de slag

Relatief makkelijk en elke dag zichtbaar zijn de veranderingen rondom je huis, op je balkon en - als je die hebt - in je tuin. Je kunt tegels weghalen in je tuin maar ook langs de gevel. En de vrijgekomen ruimte beplanten. Hoe minder tegels, des te beter de infiltratie van regenwater naar de bodem. Bij natuurlijk tuinieren wordt de sponswerking van de bodem door de jaren heen steeds groter, omdat je blad en tuinafval als laagje tussen de planten laat liggen en langzaam laat verteren. Precies zoals in de natuur. Een balkon kun je laten begroeien, dat kan ook met potten, zolang je maar een bewateringssysteem hebt.

Water in je tuin is altijd een effectieve toevoeging. Je hoeft niet meteen een poel of vijver te graven; een kleine waterbak is ook al veel waard. Dat trekt veel dieren en zorgt meteen voor enige buffering én voor verkoeling. Vijvers kunnen als bak, op vijverfolie of op bentoniet (natuurlijk materiaal). Dat laatste heeft de voorkeur.

Denk ook aan waterbuffering onder de grond of kruipruimte in een waterzak waarnaar je afgekoppeld dakwater kunt leiden. Makkelijker, want zonder graafwerk, is een water bufferende erfscheiding van 25 cm dikke units die je als legoblokken naast en boven elkaar schakelt en bij elkaar veel meer water bergt dan een losse regenton. Bovendien kun je deze laten begroeien en zo heb je meerdere doelen verenigd.

Hierop sluit verticaal tuinieren aan, door veel klimmers te gebruiken tegen schuttingen, muren en pergola's. Hier schuilen en broeden vogels. Klimop, wingerd, Toscaanse jasmijn en diverse kleinbloemige clematissen zijn geschikt. Als je blinde gevels laat begroeien bereik je nog twee extra doelen: je kunt zo én hittestress verminderen én warmte 's winters in je huis en zomers buiten je huis houden. Er bestaan frames die je op enige afstand van de muur monteert: zo voorkom je evt hechting van planten en creëer je extra schuil- en broedplaatsen in de tussenruimte. Vuurdoorn met zijn dichte doornige bouw is de onvolprezen gevelvergroener, waar mussen heel graag in schuilen en lijsterachtigen in de herfst en winter bessen vinden.

Ook met de beplanting in de tuin kun je verschil maken. Kies voor in de border soorten die gezamenlijk een groot deel van het jaar nectar en stuifmeel leveren. Laat de planten in de winter staan en snoei alles pas in maart weg. In de stengels en bloemhoofden overwinteren namelijk insecten. Het knipsel kun je tussen de planten laten liggen om uitdrogen te voorkomen.

Tuinen met gazon zie je steeds minder, maar zijn belangrijk voor merels, zanglijsters, roodborstjes op zoek naar wormen en ander bodemleven. Ook het wateropnemend vermogen is een groot pluspunt. Heb je een gazon, maai dan niet te vaak en niet te kort. De eerste maaibeurt kun je uitstellen tot begin april. Je kunt ook kiezen voor een hooigazon; je maait dan pas nadat de voorjaarsbloeiers zijn uitgebloeid (madeliefje, pinksterbloem, ereprijs). Een tussenweg is om dat voor een rand te doen.

Heesters en bomen geven diepte in de tuin, zorgen voor verkoeling tijdens hete zomers, houden vocht vast en geleiden via hun wortelstelsels water dieper de bodem in, ook bij hevige buien. Zorg dat de bomen en struiken die je kiest bessen en vruchten dragen en blad leveren dat goed composteert. In bijlage 9 vind je geschikte soorten, hun kenmerken en toegevoegde waarden.

Ben je klaar in de tuin, dan kun je nog het dak op. Dat kan het dak van je woning zijn, maar ook van een schuur of garage. De voordelen zijn legio: een gren dak buffert water, isoleert je woning, zorgt voor verkoeling van de stad, is mooi om te zien en levert voedsel voor dieren. Uit

onderzoek staat vast dat de biodiversiteit sterk vergroot bij gebruik maken van sedums en andere succulenten. Er zijn verschillende systemen om je dak groen te maken, afhankelijk van de situatie. Heb je een pannendak, dan kun je enkele pannen vervangen door gierzwaluwpennen. En direct onder de gootlijst is de meeste geschikte plek voor mussenkasten. Let op de juiste situering ten opzichte van de zon.

En ja, natuurlijk, je tuin kan nooit genoeg kleine voorzieningen voor dieren hebben: leemzandplekken en houtblokken met gaten voor wilde bijen, nestkasten voor mezen en vleermuizen, rommelhoekjes voor egels, padden, salamanders en insecten. Er zijn veel boeken en websites waar je inspiratie kunt opdoen en instructies vindt. Zo kun je bij Vogelbescherming Nederland veel tips vinden en een tuinvogelconsulent inschakelen. Kijk op bijlage 11 voor meer informatie.

Figuur 42 in en om een rijtjeshuis met tuin is veel zelf te verbeteren ten gunste van klimaat, water, bodem, biodiversiteit en beleving..

10 Subsidiewijzer

Gemeente Utrecht

De Gemeente Utrecht heeft voor vergroening en verduurzaming een palet aan subsidie mogelijkheden. Je kunt ook altijd een open aanvraag doen, als niet duidelijk is onder welke subsidie een plan valt. Hieronder een overzicht (update zomer 2022).

www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/subsidiehulp/

Impulsregeling

De gemeente kan, samen met het waterschap, subsidie aanvragen voor een project dat bijdraagt aan klimaatadaptatie. Een bewonersinitiatief kan hierdoor indirect gefinancierd worden. Op dit moment is er een fonds hiervoor in ontwikkeling.

Initiatievenfonds

Het initiatievenfonds is een fonds voor grote en kleine initiatieven in Utrecht, bijvoorbeeld het opknappen van een pleintje, een activiteit in een buurthuis, een geveltuin of een ontmoetingsplek voor jongeren. Inwoners, maar ook organisaties met een goed idee kunnen geld aanvragen.

Monumentale bomen

Subsidie voor een onderhoudsbeurt van een monumentale boom.

Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding

Subsidie voor huiseigenaren, voor het energieadvies aan huis en de trajectbegeleiding bij het duurzaam maken van de woning.

Groene daken

Subsidie voor de aanleg van een groen dak op een woning, gebouw, woonboot of bijgebouw. Een combinatie met zonnepanelen kan ook interessant zijn; een groen dak maakt dat zonnepanelen beter werken en langer meegaan. Om subsidie te kunnen krijgen, moet u een aanvraag indienen voor minimaal 10 m² groen dak. Is uw eigen dak te klein, dan kunt u samen met andere bewoners een aanvraag doen.

Beheer speeltuinen

Subsidie voor het beheer van 1 of meerdere speeltuinen in Utrecht.

Collectieve aanpak energie

Subsidie voor huiseigenaren die samen woningen verduurzamen.

Energiemaatregelen maatschappelijk vastgoed

Subsidie voor het uitvoeren van energiematregelen aan buurtcentra, sportaccommodaties en culturele centra.

Minder uitstoot van houtstook

Subsidie voor het verwijderen of onbruikbaar maken van het rookkanaal van uw kachel, het verwijderen van uw open haard of het vervangen van uw oude kachel of open haard door een moderne kachel.

Watervriendelijk maken van maatschappelijk vastgoed

Met deze subsidie kunt u gebouwen en (buiten) terreinen van maatschappelijke organisaties watervriendelijker inrichten door te vergroenen en regenwater op te vangen. Denk hier aan scholen, musea, kinderdagverblijven, zorgcentra, speeltuinen en kerken. Eigenaren en gebruikers kunnen subsidie aanvragen.

Utrecht4globalgoals

Subsidie voor initiatieven die bijdragen aan het bereiken van de global goals (wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen).

Waterproof030

Waterproof030 is aanvullend op Operatie Steenbreek; een landelijke campagne om mensen ertoe aan te zetten om hun omgeving waterbestendig te maken. Het opzetten van een nieuw initiatief is een intensief proces. Utrecht Natuurlijk biedt hulp bij de verschillende stappen in dat proces o.a. bij financiering.

Provincie Utrecht

Klimaatbestendige, groene en gezonde steden en dorpen

Projecten die in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld de realisatie van groen-blaauwe schoolpleinen, groene daken en/of gevels, vergroenen van bedrijventerreinen, inhuren van een adviesbureau voor het opzetten van een lokale hitteplannen, realisatie buurt- of geveltuinten, collectief ontsteden van tuinen et cetera. Ook onderzoeks- en/of proceskosten die hieraan vooraf gaan zijn subsidiabel.

Deze subsidieregeling stimuleert en maakt initiatieven mogelijk in verschillende fasen (onderzoek, planvorming of uitvoering) en op verschillende schaalniveaus (gemeenten, corporaties, stichtingen, scholen, bedrijven en collectieven van minimaal vijf bewoners etc.). Bij voorkeur draagt een initiatief bij aan de ambities van klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezonde leefomgeving.

Servicepunt voor groenblauwe schoolpleinen

Wil jij aan de slag met het vergroenen van het schoolplein in de Provincie Utrecht?

Op de website www.utrechtsschoolpleinen.nl vind je allerlei informatie over groenblauwe schoolpleinen in de provincie Utrecht, waaronder een stappenplan, menukaart, financieringsmogelijkheden en onderzoeken naar groene schoolpleinen.

Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Subsidieregeling Blauwe Bewonersinitiatieven

De regeling Blauwe Bewonersinitiatieven subsidieert projecten die zorgen voor het vergroten van het waterbewustzijn en duurzaam waterbeheer. Met de subsidie Blauwe Bewoners Initiatieven wil Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden waterbeheer beter zichtbaar maken. 60% van ons werkgebied staat zonder dijken en gemalen onder water, maar daarvan zijn veel mensen zich niet bewust. Ook moeten we ons voorbereiden op steeds langere perioden van droogte, afgewisseld door hevige piekbuien. Dat vraagt actie, en niet alleen van het waterschap. www.hdsr.nl/werk/subsidieregeling/

Overige subsidiemogelijkheden

Kern met Pit - KNHM Foundation

Voorbeelden van projecten die ondersteund worden zijn: het aanleggen van een speeltuin, het restaureren van een molen, het opzetten van een museum over de plaatselijke historie of het organiseren van een groot theater waar het hele dorp aan mee doet. Kern met Pit ondersteunt projecten door begeleiding door een persoonlijke adviseur, het geven van workshops en het leren van andere initiatiefnemers. www.kernmetpit.nl

Prins Bernhard Cultuurfonds

Stichtingen, verenigingen en - in bijzondere gevallen - personen kunnen een aanvraag indienen bij het Cultuurfonds voor een financiële bijdrage aan projecten die raken aan cultuur, natuur of wetenschap. Alleen rechtspersonen zonder winstoogmerk kunnen een beroep doen op het Cultuurfonds. Het Cultuurfonds kent algemene en specifieke richtlijnen. De algemene richtlijnen bepalen aan welke voorwaarden aanvragers en projecten in elk geval moeten voldoen om voor een bijdrage in aanmerking te komen. De specifieke richtlijnen gaan nader in op de afzonderlijke ondersteuningsmogelijkheden van het Cultuurfonds en de criteria die bij de beoordeling van aanvragen worden gehanteerd. www.cultuurfonds.nl/aanvragen/hoe-werkt-het

Piet Oudolf Groen in de Buurt Fonds - Prins Bernhard Cultuurfonds

Dit fonds draagt bij aan kleinschalige projecten waarin braakliggende of vergrijsde terreinen worden omgevormd tot een groene omgeving. Biodiversiteit staat hierbij voorop. In lijn met de ontwerpen van Piet Oudolf worden aandacht voor kleurgebruik en een invulling die in ieder seizoen wat te bieden heeft op prijs gesteld. Naast het bevorderen van vergroening in biodiversiteit is het fonds ook bedoeld om sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid in de buurt te genereren. Projecten mogen een tijdelijk karakter hebben, echter terreinen dienen voor een periode van ten minste drie jaar groen te blijven en voorzien te zijn van een onderhoudsplan voor de eerste drie jaar. Meer informatie vind je op www.cultuurfonds.nl

Natuurregeling KIEM

Het Elise Mathilde Fonds, het K.F. Hein Fonds en het Cultuurfonds Utrecht onderhouden de gezamenlijke natuurregeling KIEM. Initiatiefnemers kunnen bij één loket van alle drie deze fondsen een bijdrage krijgen. KIEM is bedoeld voor vrijwilligersprojecten op het gebied van natuur in de provincie Utrecht. www.cultuurfonds.nl/kiem-regeling

K. F. Hein Fonds

Het K.F. Heinfonds richt zich op het bevorderen van monumentenzorg, natuurbehoud, volksgezondheid, cultuur, volksontwikkeling en maatschappelijk werk. Het Fonds verstrekt giften en garanties en steunt met name initiatieven in de regio Utrecht. <http://www.kfhein.nl>

Buurtinitiatievenregeling K. F. Hein fonds

Het K.F. Hein Fonds wil helpen de sociale cohesie in buurten te bevorderen en steunt daarom kleinschalige initiatieven die daaraan bijdragen. via de buurtinitiatievenregeling. Het K.F. Hein Fonds wil kleine projecten op het gebied van natuur en milieu ondersteunen. Initiatieven kunnen zonder dat ze een stichting of vereniging zijn, eens in de vijf jaar in aanmerking komen voor ondersteuning tot € 500, mits de totale projectkosten niet hoger dan € 10.000 zijn <http://www.kfhein.nl>

Oranje Fonds

Het Oranje Fonds wil sociale samenhang en sociale participatie bevorderen, zodat mensen elkaar ontmoeten of een nieuwe plek in de maatschappij vinden. Om deze doelen te verwezenlijken ondersteunt het Oranje Fonds projecten die de sociale infrastructuur verbeteren of vernieuwen. Daarnaast investeert het fonds in projecten die een positieve

sociale dynamiek op gang brengen, zoals ontmoeting tussen jong en oud, of gezamenlijke activiteiten van buurtbewoners in hun wijk of dorp. www.oranjefonds.nl

stichting Carel Nengerman Fonds

Het Carel Nengerman Fonds ondersteunt verenigingen en stichtingen met een project in de stad of de provincie Utrecht. Het project moet een gelinkt zijn aan cultuur en/of natuur. Bij voorkeur ondersteunt het Carel Nengerman Fonds kleinschalige projecten met een groot vrijwilligersgehalte. <http://www.carelnengermanfonds.nl>

Triodos Foundation

De Triodos Foundation verricht donaties aan duurzame initiatieven o.a. aan organisaties die positief bijdragen aan natuur en milieu. De Triodos Foundation selecteert initiatieven die een langdurige verandering beogen, zoals duurzame energieprojecten en biologische landbouw. <https://www.triodosfoundation.nl/nl/aanvragen/>

Fonds NME

Fonds NME doet giften en geeft garanties voor initiatieven op het gebied van natuur- en milieueducatie. Zowel particulieren kunnen aanvragen indienen als maatschappelijke verenigingen en stichtingen. Fonds NME heeft als doel het stimuleren van (structurele) natuur- en milieueducatie in Nederland. Het initiatief moet in verbinding staan met bestaande vrijwilligersgroepen of aanzetten tot nieuwe vrijwilligersgroepen. <http://fonsnme.nl/>

Fonds voor Kleinschalige Projecten Natuureducatie

Het doel van het Fonds voor Kleinschalige Projecten Natuureducatie is het financieel ondersteunen van educatieve projecten op het gebied van natuurbehoud. 'Groen aan de Buurt' is een initiatief van IVN Utrecht, NMU en Landschap Erfgoed Utrecht. Provincie Utrecht is opdrachtgever en financier. Rechtspersonen zonder winstoogmerk en natuurlijke personen komen in aanmerking voor een bijdrage. www.cultuurfonds.nl

Haëlla Stichting

De Haëlla Stichting steunt, in samenwerking met de aangesloten vermogensfondsen en particulieren, voornamelijk kleinschalige projecten o.a. op het gebied van milieu en duurzaamheid. Activiteiten gericht op het rentmeesterschap van de aarde; een schoner milieu en duurzaam beheer van energie en exploitatie van grondstoffen. Initiatieven die, met voorkeur kinderen en jongeren, voorlichten en bewust maken van de mogelijkheden die er zijn en ook concrete initiatieven die hun steentje willen bijdragen. www.haella.nl

Stichting Elise Mathilde Fonds

De stichting heeft als doel het financieel en materieel ondersteunen van personen en organisaties door het verlenen van ondersteuning aan instellingen die een algemeen sociaal, cultureel of ideëel doel nastreven en het doen van uitkeringen voor onderhoud en instandhouding van natuur in Nederland. Voorwaarde is dat deze organisaties zonder winstoogmerk opereren, werken met inzet van vrijwilligers en statutair gevestigd zijn in de regio Utrecht of de regio Rotterdam, tenzij van landelijk belang. www.elisemathilde.nl

Stichting Zabawas

De Stichting Zabawas kan financiële steun verlenen aan personen en/of instellingen die een algemeen belang beogen op het gebied van cultuur, natuur, geneeskunde, sport of educatie. Het is de bedoeling dat verstrekte donaties de Nederlandse samenleving ten goede komen. <http://zabawas.nl/>

Rabobank fondsen

Lokale Rabobanken beheren fondsen waarmee regionale initiatieven ondersteund kunnen worden. www.rabobank.nl/lokale-bank/utrecht-en-omstreken

VSBfonds

Het VSBfonds steunt sociale en culturele projecten. Dit fonds geeft o.a. steun aan projecten die zich richten op 'actief burgerschap', bijvoorbeeld het creëren van ontmoetingsplekken in de buurt, zoals speeltuinen. Ze hebben een donatiebudget beschikbaar om te investeren in de kwaliteit van samenleven in Nederland en ondersteunen initiatieven voor iedereen die actief wil meedoen aan de samenleving in de vorm van donaties, praktische kennis en netwerken. <https://www.vsbfonds.nl>

Crowdfunding

Crowdfunding (publieksfinanciering) is een alternatieve manier om een project te financieren. Iedereen kan mee investeren in een project. Met vele kleine bijdragen van particulieren wordt het totale benodigde bedrag bij elkaar gebracht. Er zijn verschillende websites waarop een project aangemeld kan worden voor crowdfunding:

www.crowdfundingvoornatuur.nl/

www.voorjebuurt.nl

www.voorjestadsie.nl/

www.crowfundwijzer.nl

Bijlage11 Bronnen en referenties

De voor het GOL gebruikte bronnen zijn hier gerangschikt op thema. Naast bronnen die als achtergrond en onderbouwing hebben gediend zijn in dit overzicht ook rapporten, boeken en websites genoemd die verdere informatie en inspiratie geven voor specifieke thema's. Dit is slechts een greep uit de veelheid aan bronnen, weliswaar voorgeselecteerd op praktische toepasbaarheid en actualiteit.

aardkundig

Actueel Hoogtebestand Nederland
www.ahn.nl

Berendsen H.J.A. (1982)
De genese van het landschap in het zuiden van de provincie Utrecht
Geografisch Instituut, Rijks Universiteit Utrecht

Bodemkundig Informatie Systeem
Bodemkaart en geomorfologische kaart van Nederland
www.bodemdata.nl

Brombacher A, en Hoogendoorn (1997)
Aardkundige waarden in de provincie Utrecht
Provincie Utrecht

beheer

Bax, I.H.W. & W. Schippers
Ontwikkeling van botanisch waardevol grasland
Dienst Landelijk Gebied / IKC Natuurbeheer

bijenburchten Utrecht
www.utrechtnatuurlijk.nl/eerste-bijenburcht-in-utrecht-op-stadstuin-kanaalweg/
Tauw, EIS, Gemeente Utrecht

Imkerpedia
drachtplantenwaardering (nectar/pollen)
www.imkerpedia.nl

Floron & Vlinderstichting (2021)
Veldgids Ecologisch bembbeheer

Gemeente Utrecht (2016)
bomenvlekkenkaart populieren

Gemeente Utrecht (2019)
bosplantsoen – werkpakketten

Nectarindex
www.floron.nl/nectarindex

Kleurkeur: Keurmerk insectenvriendelijk bermbeheer
Vlinderstichting & Stichting Groenkeur
www.vlinderstichting.nl/kleurkeur

Koster, A. (2001)
Ecologisch groenbeheer
Schuyt&Co Uitgevers bv, Haarlem

Koster (2007)
Plantenvademecum voor tuin, park en landschap
Fontaine Uitgevers BV

Parkorganisatie Máximapark (2019)
Handboek Parkorganisatie Máximapark

Vliegenthart, A. et al (2021)
Handboek Kleurkeur
De Vlinderstichting

beleid en ontwikkelingen

Bijtel, H. van den (2004)
Integraal Groenplan Lunetten

Gemeente Utrecht (2015)
Bestemmingsplan Lunetten

Gemeente Utrecht (2018)
Meerjaren Groenprogramma (2018-2021) jaarsnede 2018

Gemeente Utrecht (2007)
Groenstructuurplan Utrecht

Gemeente Utrecht / Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2011)
Wijkwaterplan Zuid

Gemeente Utrecht (2009)
Bomenbeleid Utrecht

Gemeente Utrecht (2018)
Bomenbeleid Utrecht, aanvullingen

Gemeente Utrecht (2019)
Actieprogramma samen stad maken op de Utrechtse manier

Gemeente Utrecht (2020)
Omgevingsvisie Deelgebied Lunetten

Gemeente Utrecht (2020)
Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

Gemeente Utrecht (2020)
actieplan Zelfbeheer Groen

Gemeente Utrecht (2021)
Ruimtelijke strategie Utrecht 2040

Gemeente Utrecht (2020)
MIRT-verkenning OV en Wonen

Gemeente Utrecht (2021)
Mobiliteitsplan 2040

Groen Groeit Mee
Provincie Utrecht, U10, Regio Amersfoort, Regio Foodvalley – Utrecht, Waterschappen
www.groengroeitmee.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en wetenschap
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
www.cultureelerfgoed.nl

Parkmakers en Zusterparken (2022)
pip-partners.nl/zusterparken/

Provincie Utrecht (2021)
Omgevingsvisie Provincie Utrecht

Rijksoverheid
Omgevingswet (verwacht 01-01-2023)
www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/

Rijkswaterstaat (2020)
Tracébesluit A27 / A12 Ring Utrecht

United Nations (2015 ..)
Department of Economic and Social Affairs
17 Sustainable Development Goals
sdgs.un.org/goals

Waterschap Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden
www.hdsr.nl

Bomen en bos

Bomenstichting
bescherming van bomen
www.bomenstichting.nl

BTL bomendienst
boomverzorging
www.btl.nl

Jansen, P en M. van Benthem (2008)
Bosbeheer en diversiteit

Ecopedia
achtergrondinformatie bomen
www.ecopedia.be

Gemeente Utrecht
Bomenkaart Utrecht
www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/bomen/

Maes, N.C.M. (2006)
Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen
Uitgeverij Boom, Amsterdam

Moraal, L. in: Arbor Vitae (2011; 3-21)
Insecten op inheemse en uitheemse boomsoorten
Alterra, Wageningen

Ouden, J. et al (2010)
Bosecologie en bosbeheer
Uitgeverij Acco

Stortelder, A.H.F. et al (1999)
Beheer van bosranden
KNNV Uitgeverij, Utrecht

Utrecht Natuurlijk
Toevallig groen
www.utrechtnatuurlijk.nl/toevalliggroen

Wohleben, P. (2015)
Het verborgen leven van bomen

Wohleben, P. (2017)
Het Bos - het handboek voor elke boswandeling

historie en wijk

Blijdenstijn, R. (2005)
Tastbare Tijd – cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht
Provincie Utrecht

Heurneman, M. et al (2005)
De Utrechtse Wijken - Zuid
Spou / Het Utrechts Archief

Historische Kring Lunetten
www.historischekringlunetten.nl

Kadaster
Historische topografische kaarten

www.topotijdreis.nl
Natuurgroep Lunetten (2017)
Zwerven door Lunetten - een groen dorp in de stad

Stichting Het Utrechts Landschap (2009)
De Tuinen van Utrecht

natuur en bescherming

BIJ12
Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming
www.bij12.nl

Brekelmans, F. en B. Rijkema (2013)
Veldgids beschermde planten en dieren in Utrecht
Gemeente Utrecht

Breugel, P van (2019)
Basisgids Wilde bijen
KNNV Uitgeverij

Eggelte, H. (2007)
Veldgids Nederlandse Flora
Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht

Floristisch Onderzoek Nederland
www.floron.nl

Gemeente Utrecht (2018)
natuurwaardekaart Utrecht

Gemeente Utrecht (2018)
Nota Utrechtse soortenlijst versie 3.0
Uitwerking Groenstructuurplan t.b.v. Utrechtse soorten

Gemeente Utrecht (2022)
Veldgids Utrecht

Kan, P. van (2019)
Beheerplan en groenvisie ATV De Groene Lunet
AVVN

Kan, P. van (2020)
Beheerplan en groenvisie AVT Zuid
AVVN

Kwak R. en J. Louwe Kooijmans (2021)
Nederlandse Vogels in hun domein
Vogelbescherming Nederland / KNNV Uitgeverij

Nederlands Soortenregister
Overzicht van de Nederlandse biodiversiteit
www.nederlandsesoorten.nl

Project Buurtbudgetten - Werkgroep Groen (2018)
Groene ideeën voor Lunetten

Project Buurtbudgetten - Werkgroep Groen (2019)
Natuurvriendelijke oevers – projectidee

Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland
www.ravon.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2017)
Wet natuurbescherming

Schaminée, J. et al (2010)
Veldgids plantengemeenschappen van Nederland
KNNV Uitgeverij, Utrecht

Vlinderstichting
www.vlinderstichting.nl

Vogelbescherming Nederland
vogelvriendelijke beplanting
www.vogelbescherming.nl

Waarnemingen flora en fauna 2018-2021
www.waarneming.nl

Weeda, E.J. et al (1985-1994)
Nederlandse oecologische flora, deel 1-5.
IVN, Amsterdam

Zoogdiervereniging
www.vzz.nl

recreatie en beleving

Louv, R. (2007)
Het laatste kind in het bos.
Hoe we onze kinderen weer in contact brengen met de natuur
Utrecht

Hoge School InHolland (2017)
Placemaking Beatrixparuk Utrecht.
Een onderzoek naar herinrichtingsomgelijkheden
InHolland - Delft

Oostwoud, M. (2022)
Voedselbosrand
KNNV Uitgeverij

PDOK geodata
thematische kaarten Nederland
www.pdok.nl/viewer/

Project Buurtbudgetten - Werkgroep Groen (2018)
Groene Lint Lunetten

Hoge School InHolland Delft (2017)
Placemaking Beatrixpark Utrecht
een onderzoek naar herinrichtingsmogelijkheden

stadsnatuur

Buurtnatuur030
platform voor groene buurtinitiatieven, activiteiten, organisaties, personen
www.buurtnatuur030.nl

Deliège, G. en S. van Damme (2019)
Dierschap - naar een gedeelde ruimte voor mens en dier
Gompel & Svacina

Dirkmaat, J. (2011)
Natuur in de straat
Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Klees, M. et al (2004)
Natuur in eigen tuin
Roodbont Uitgeverij

London National Park City
www.nationalparkcity.london

Manifest Bouwen voor Natuur (2021)
natuurlijkestad.nl/manifest-natuurinclusief-bouwen/

Naturvation
Nature based solutions
naturvation.eu

Natuurinclusief Bouwen
www.bouwnatuurinclusief.nl

Schilthuizen, M. (2018)
Darwin in de stad

The exploded view
theexplodedview.com/nl/

Utrecht Natuurlijk
Samen gaan we voor een groene en gezonde stad
www.utrechtnatuurlijk.nl/groenestad/

Vink, J., P. Vollaard en N. de Zwarte (2017)
Stadsnatuur maken
NAI 010 uitgevers